

השפעת תכשיר אומניג'ן על ביצועי כבשי אסף לחלב מתקופת היובש ועד כחודשיים מתחילת תחלובה

דר' חיים ליבוביץ', דר' עמוס בראלי, ברק פורת, דר' צבי פליישמן, פיני סעדה (מנהל הדיר).

מטרת המחקר:

לבחון את השפעת השימוש בתכשיר אומניג'ן על ביצועי כבשים מכניסה ליובש ועד כחודשיים לאחר ההמלטה בהשוואה לקבוצת ביקורת.

היפותזה:

ענף הצאן בישראל מאוד אינטנסיבי וכולל ממשק המלטות תכוף ורמת ייצור גבוהה של חלב. מאחר ובעלי החיים נמצאים בעקה, בעיות בריאותיות נפוצות, כגון דלקות עטין (קליני ותת קליני).

הוספת אומניג'ן למנה, תשפר את תפקוד המערכת החיסונית של בעלי החיים, תפחית סת"ס, תגביר את תנובת החלב ועשויה לשפר את שיעור התעברות.

רקע:

- ◆ אומניג'ן הינו תוסף מזון למע"ג המשווק על ידי חברת פיברו ומיוצר ע"י חברת פרינס מארה"ב.
- ◆ אומניג'ן תומך בתפקוד המערכת החיסונית בתנאי עקה.
- ◆ שימוש באומניג'ן בפרות הראה השפעה חיובית על בריאות הפרות וכיוצא מכך עלייה בתנובת החלב, ירידה בסת"ס וירידה בתחלואה, כולל שלשולים (HBS).
- ◆ בניסוי מבוקר (2010) שבוצע בישראל עם אומניג'ן בטלאים לפיטום, נמצאו הבדלים לטובה בתוספת המשקל ונצילות המזון ופחות תמותה.

שיטות וחומרים:

- ◆ הניסוי נערך בדיר לחלב בנחשון בו כ-1,000 רחלות מגזע אסף.
- ◆ בליל חולבות גבוהות תנובה של אמבר חולק פעם ביום.
- ◆ 113 רחלות מגזע אסף חולקו לשתי קבוצות – טיפול וביקורת – עפ"י מספר התחלובה ותנובת החלב בתחלובה הקודמת.
- ◆ אומניג'ן הוסף למנה במשך 60 יום בתקופת היובש ו-58 הימים הראשונים בתחלובה.
- ◆ הכבשים יובשו ב- 14/1/13 וקיבלו 250 גרם ליום של תערובת מכופתת המכילה 4% אומניג'ן (הביקורת קיבלו את אותה המנה ללא אומניג'ן).

שיטות ותומרים (המשך):

- ◆ המלטות התרחשו במרץ 2013.
- ◆ טלאים הופרדו מהאמהות מייד לאחר המלטה והועברו למיינקות לחודש הראשון.
- ◆ הרחלות מוקמו בשתי חצרות סמוכות באותה סככה, בתנאים דומים, הוזנו בבלייל חולבות מ-4 שבועות לפני ההמלטה וגישה חופשית למזון ולמים. בחודש הראשון לייבוש הוזנו הקבוצות בבלייל יבשות.
- ◆ תנובות חלב יומיות נלקחו מתוכנת ניהול העדר של "אפימילק" בזמן החליבות פעמיים ביום – 4:30, 16:00.
- ◆ דגימות חלב נאספו ב-3 מועדים – 2/4, 23/4, 19/5.
- ◆ דגימות החלב נבדקו במעבדה בקיסריה.

תוצאות:

נתוני הרחלות:

Treatment	N ewes	Lactation #	Lambs born	Live lambs born
OmniGen	48	4.7±0.3	1.71±0.09	1.67±0.09
Control	55	4.4±0.3	1.67±0.08	1.62±0.08

תוצאות:

יצור חלב:

Treatment	N ewes	Days in Milk	Average daily milk
OmniGen	48	59±1.9	^a 3.24±0.02
Control	55	57±1.9	^b 3.05±0.02

תוצאות:

הרכב החלב – 2/4/13 (כ- 18 ימים בחליבה):

Treatment	SCC	Fat (%)	Protein (%)	Lactose (%)	ECM (kg/day)
OmniGen	200±103	6.16±0.19	4.84±0.05	5.09±0.07	4.642
Control	341±103	6.31±0.19	4.81±0.05	5.26±0.07	4.448

The ECM (kg/d) was calculated based on the ALP (2008) formula as milk (kg/d) × [0.38 × fat (%) + 0.24 × protein (%) + 0.17 × lactose (%)]/3.14

תוצאות:

הרכב החלב – 23/4/13 (כ- 29 ימים בחליבה):

Treatment	SCC	Fat (%)	Protein (%)	Lactose (%)	ECM (kg/day)
OmniGen	135±37	5.95±0.14	4.83±0.08	5.11±0.06	4.558
Control	211±46	6.04±0.18	5.05±0.09	5.18±0.08	4.390

תוצאות:

הרכב החלב – 19/5/13 (כ- 55 ימים בחליבה):

Treatment	SCC	Fat (%)	Protein (%)	Lactose (%)	ECM (kg/day)
OmniGen	^B 323±161	5.74±0.15	4.72±0.05	5.14±0.06	4.450
Control	^A 756±158	5.82±0.15	4.84±0.05	5.23±0.06	4.264

מסקנות:

- קבוצת האומניג'ן יצרה 6.3% יותר חלב לפי ממוצע יומי (3.24 ל" לעומת 3.05 ל") – מובהק סטטיסטית!
(מקביל בפרות לתוספת של 2 ל" חלב ליום)
- לקבוצת האומניג'ן היתה סת"ס ממוצעת נמוכה ב-45% ב-3 מועדים עוקבים.
- תשואה עבור השקעה – ROI – 1:4 (חושב רק עבור תוספת החלב).